

Голові спеціалізованої вченої ради Д 05.053.01
у Вінницькому державному педагогічному
університеті імені Михайла Коцюбинського

ВІДГУК

**офіційного опонента доктора педагогічних наук, професора,
члена кореспондента НАПН України, завідувача кафедри педагогіки та
психології управління соціальними системами Національного технічного
університету «Харківський політехнічний інститут»**

**Романовського Олександра Георгійовича на дисертаційну роботу
Горохівської Тетяни Миколаївни «Теоретичні і методичні засади розвитку
професійно-педагогічної компетентності викладачів фахових дисциплін
технічних закладів вищої освіти», представлену на здобуття
наукового ступеня доктора педагогічних наук
за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти**

***Актуальність теми виконаної роботи та зв'язок із планами
відповідних галузей науки.***

Стрімкі й незворотні соціально-економічні зміни у розвитку нашої держави висувають підвищені вимоги до якості потенціалу науково-педагогічного працівника, його особистісних характеристик, духовно-морального обличчя, професійних якостей. Невипадково у нормативно-правових документах, зокрема таких, як Закон України «Про освіту», Закон України «Про вищу освіту», Державна національна програма «Освіта» (Україна XXI століття), Національна доктрина розвитку освіти, Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 рр., Концепція розвитку неперервної педагогічної освіти однією з актуальних проблем виділено вдосконалення системи педагогічної освіти для підготовки педагогічних працівників та становлення і розвитку сучасних альтернативних моделей неперервного професійного та особистісного розвитку педагогів. З огляду на це, одним із пріоритетних завдань, які стоять перед закладами вищої освіти, зокрема, технічного спрямування, є професійно-педагогічна підготовка викладачів, чия професійно-педагогічна компетентність зумовлюється соціальною значущістю і позначається на стані розвитку технічного сектору економіки країни. Реалізація означеного завдання обумовлюється і необхідністю перегляду усталених поглядів на процес підвищення кваліфікації викладачів технічних закладів вищої освіти.

В контексті наведених міркувань вважаємо дослідження Тетяни Миколаївни Горохівської «Теоретичні і методичні засади розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів фахових дисциплін технічних закладів

вищої освіти» актуальним і своєчасним, результати якого сприятимуть удосконаленню теоретичних і методичних засад професійно-педагогічної підготовки науково-педагогічних працівників технічних закладів вищої освіти у процесі підвищення кваліфікації в системі післядипломної освіти.

Дисертаційне дослідження виконано у межах комплексної науково-дослідної теми кафедри педагогіки та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка» «Теоретико-методичні засади професійного розвитку особистості в умовах євроінтеграційних процесів» (реєстраційний номер 0116U004108). Тема дисертації затверджена рішенням Вченої ради Національного університету «Львівська політехніка» (протокол № 43 від 24.04.2018 р.) й узгоджена Міжвідомчою радою з координації досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології Національної академії педагогічних наук України (протокол № 3 від 29.05.2018 р.).

Найбільш суттєві наукові результати, що містяться в дисертації.

Оцінюючи найбільш вагомі наукові результати дисертаційного дослідження, виокремлюємо ті, що мають важливе значення для подальшого розвитку теорії і методики професійної освіти. Це, зокрема, з'ясування стану розроблення проблеми в науковій літературі та розкриття змісту і структури професійно-педагогічної компетентності викладачів фахових дисциплін технічних закладів вищої освіти; схарактеризовані методологічні підходи, принципи та концепція розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів фахових дисциплін технічних закладів вищої освіти; теоретичне обґрунтування педагогічних умов розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів фахових дисциплін технічних закладів вищої освіти; визначення структурно-функціональної моделі розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів фахових дисциплін технічних закладів вищої освіти; розроблення діагностичного інструментарію та виявлення реального стану розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів фахових дисциплін технічних закладів вищої освіти; експериментальна перевірка ефективності впровадження в освітній процес підвищення кваліфікації запропонованих теоретичних і методичних засад розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів фахових дисциплін технічних закладів вищої освіти; підготовка і впровадження в освітню практику підвищення кваліфікації науково-методичного забезпечення процесу розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів технічних закладів вищої освіти.

Нові факти, одержані здобувачем.

Важливість дисертаційного дослідження Т. М. Горохівської зумовлена тим, що *вперше* теоретично обґрунтовано авторську концепцію розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів фахових дисциплін технічних закладів вищої освіти у межах підвищення кваліфікації, що охоплює

три взаємопов'язані концепти (методологічний, теоретичний, методико-технологічний); уведено у науковий обіг поняття «професійно-педагогічної компетентності викладачів фахових дисциплін технічних закладів вищої освіти» як складного, інтегративного, професійно-особистісного утворення, що характеризує сукупність ціннісно-мотиваційних ресурсів, систему соціально та професійно важливих якостей і здібностей особистості, комплекс психолого-педагогічних і предметних знань, професійні уміння та навички, комунікативний досвід і досвід самопізнання, що забезпечують здатність до успішної реалізації професійно-педагогічної діяльності та подальшого саморозвитку; розроблено взаємопов'язані структурні компоненти професійно-педагогічної компетентності викладачів фахових дисциплін технічних ЗВО та критеріально-діагностичний апарат оцінювання (критерії, показники і рівні) розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів фахових дисциплін технічних закладів вищої освіти у межах підвищення кваліфікації; виокремлено й обґрунтовано педагогічні умови розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів фахових дисциплін в процесі підвищення кваліфікації; спроектовано структурно-функціональну модель розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів фахових дисциплін технічних закладів вищої освіти, що відображає взаємозв'язки між програмно-цільовим, теоретико-методологічним, діяльнісно-технологічним, контрольно-результативним компонентами (блоками). Дисертанткою *уточнено* зміст базових понять дослідження: «професійна компетентність», «професійно-педагогічна діяльність», «педагогічна технологія», «педагогічні умови». За результатами дослідження *набули подальшого розвитку* положення щодо науково-методичного забезпечення професійного розвитку науково-педагогічних працівників вищої школи; зміст, принципи, форми, педагогічні технології, методи розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів у межах підвищення кваліфікації.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Аналіз змісту дисертації, автореферату і публікацій Т. М. Горохівської дозволяє зробити висновок про наукову обґрунтованість і достовірність представлених авторкою результатів дослідження.

Висвітлений у вступі науковий апарат дисертації уможливив створення цілісного алгоритму розв'язання досліджуваної проблеми, спрямованого на вирішення семи визначених завдань дослідження. Відповідно до теми дисертації авторка визначила адекватні завданням методи (теоретичні, емпіричні, математичної статистики), що забезпечили кваліфіковану роботу з нормативно-правовими документами, науковою літературою; розроблення теоретичних і методологічних засад дисертації; створення науково-

методичного супроводу розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів фахових дисциплін технічних закладів вищої освіти тощо.

Достовірність наукових положень і висновків, сформульованих в дисертації, підтверджується застосуванням відібраних Т. М. Горохівською методологічних підходів дослідницького пошуку, як-от: системний, андрагогічний, компетентнісний, діяльнісний, особистісно орієнтований, акмеологічний, функціональний, інтегративний, інноваційний, креативний. На наш погляд, одержанню обґрунтованих і достовірних результатів сприяла також широта та різноманітність опрацьованої дисертанткою джерельної бази (891 найменування, із них 70 – іноземними мовами), що свідчить про належний рівень вивчення стану проблеми.

Достатнім є рівень апробації результатів дослідження, який підтверджується участю дисертантки у міжнародних і всеукраїнських науково-практичних заходах.

Значення для науки і практики одержаних автором результатів.

Наукові здобутки Т. М. Горохівської з проблеми обґрунтування теоретичних і методичних засад розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів фахових дисциплін технічних закладів вищої освіти складають теоретичну і практичну базу для подальших досліджень у галузі педагогічної науки, зокрема професійної освіти, професійно-педагогічної підготовки науково-педагогічних працівників.

Теоретичне значення результатів дисертації полягає у визначенні термінологічної основи дослідження, категоріального апарату розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів фахових дисциплін, а також у науковому обґрунтуванні авторської концепції, структурно-функціональної моделі та педагогічних умов розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів фахових дисциплін технічних закладів вищої освіти в процесі підвищення кваліфікації.

Не викликає сумніву практичне значення результатів рецензованої дисертаційної роботи, оскільки авторкою розроблений і впроваджений в освітній процес курсів підвищення кваліфікації технічних закладів вищої освіти науково-методичний супровід, що розкриває теоретичні і практичні основи забезпечення розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів фахових дисциплін, а саме: розроблена професійна програма «Розвиток професійно-педагогічної компетентності викладача закладу вищої освіти» і створена на її основі робоча програма курсів підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників ЗВО «Семінар педагогічних знань»; навчально-методичний посібник «Методичні засади розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів фахових дисциплін технічних закладів вищої освіти»; методичні рекомендації «Семінар педагогічних знань: метод. рекомендації до виконання курсових робіт для слухачів курсів підвищення

кваліфікації науково-педагогічних працівників ВНЗ»; електронний навчально-методичний комплекс; діагностичний інструментарій оцінювання рівня професійно-педагогічної компетентності викладачів фахових дисциплін технічних ЗВО (критерії, показники, методичний апарат, що охоплює п'ятнадцять методик діагностування кількісних і якісних характеристик викладачів фахових дисциплін).

Усе зазначене підтверджено матеріалами дослідження та довідками про впровадження в освітній процес вітчизняних технічних закладів вищої освіти, а саме: Національного університету «Львівська політехніка» (довідка № 67-01-2022 від 24.11.2020 р.), Вінницького національного технічного університету (довідка № 15-90 від 18.11.2020 р.), Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (довідка № 1644 від 24.11.2020 р.), Львівського державного університету безпеки життєдіяльності (довідка № 9005-2684/9034 від 24.11. 2020 р.), Громадської організації «Центр освіти впродовж життя» («Lifelong Learning Centre») (довідка № 1 від 20.11.2020 р.), Сумського державного університету (акт впровадження від 19.11.2020 р., б/н), Державного університету «Житомирська політехніка» (довідка № 44-01.00/2325 від 27.11.2020 р.), Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (довідка від 04.12. 2020 р., б/н).

Рекомендації щодо використання результатів і висновків дисертації.

Запропоновані теоретичні і методичні напрацювання щодо розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів технічних закладів вищої освіти можуть бути використані в навчальному процесі закладів вищої освіти, наукових установ, що провадять освітню діяльність у сфері перепідготовки, підвищення кваліфікації педагогічних або науково-педагогічних працівників, у подальших дослідженнях проблем теорії і методики професійної освіти.

Прогностичний потенціал проведеного дослідження зумовлений можливістю оновлення та проектування змісту й оптимізації технологій навчання викладачів фахових дисциплін технічних закладів вищої освіти, що покладається на систему підвищення кваліфікації, і відбувається на засадах неперервної співпраці зі стейкхолдерами, врахування новітніх наукових розробок і перспективних тенденцій відповідно до характеру професійно-педагогічної діяльності та вимог до їхньої компетентності. До перспективних напрямів подальших наукових розвідок віднесено: організацію процесу розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів з використанням інтернет-сервісів в умовах дистанційного навчання; вдосконалення навчально-методичного забезпечення оптимального професійного розвитку в системі післядипломної педагогічної освіти; активізацію професійно-педагогічного потенціалу викладачів із низьким рівнем самоактуалізації; визначення педагогічних умов подолання деформацій професійно-педагогічної компетентності викладачів в процесі підвищення кваліфікації.

Оцінка змісту дисертації та її завершеність.

Дисертація Т. М. Горохівської має науково обґрунтовану структуру і складається з анотацій українською й англійською мовами, вступу, п'яти розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел та 20 додатків на 150 сторінках. Загальний обсяг дисертації становить 682 сторінки, основний текст викладено на 412 сторінках. Аналіз змісту дисертації Т. М. Горохівської засвідчив логіку і послідовність викладу дослідницької думки; системну організацію у визначенні мети дослідження, його об'єкту і предмету, сформульованих завдань, відповідно до яких викладено зміст тексту дисертації; забезпечення доказовості вирішення поставлених завдань у висновках.

У першому розділі – *«Методологічні засади розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів закладів вищої освіти»* – на підставі опрацювання філософської, педагогічної, психологічної літератури і відповідно до логіки пояснення розмежування термінів авторкою досліджено зміст базових понять «компетентність», «компетенція», «професійна компетентність», «педагогічна компетентність», «професійна компетентність педагога»; обґрунтовано основні методологічні положення, що складають основу розуміння сутності професійно-педагогічної компетентності викладачів фахових дисциплін технічних закладів вищої освіти. На увагу заслуговує звернення дисертантки до проблеми визначення місця професійно-педагогічної компетентності в системі споріднених наукових категорій («професійно-педагогічна культура», «педагогічна майстерність», «педагогічна кваліфікація», «педагогічний професіоналізм», «професійна готовність») і встановлення особливостей функціонального і змістового взаємозв'язку професійно-педагогічної компетентності з окресленими категоріями, що відбивається у професійній діяльності і розкриває викладача як її суб'єкта. Нам імпонують визначені і обґрунтовані Т. М. Горохівською структурні компоненти професійно-педагогічної компетентності викладачів фахових дисциплін технічних закладів вищої освіти, а також виокремлені методологічні підходи, покладені в основу розвитку досліджуваної компетентності викладачів фахових дисциплін.

У другому розділі – *«Теоретичні засади розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів технічних закладів вищої освіти»* – авторкою досліджено особливості професійно-педагогічної діяльності викладачів технічних закладів вищої освіти. Цілком погоджуємось з думкою дисертантки, що успішність професійно-педагогічної діяльності викладача залежить від рівня розвитку його професійно-педагогічної компетентності. Цікавим, на нашу думку, є алгоритм визначення і обґрунтування принципів, покладених в основу процесу розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів фахових дисциплін технічних закладів вищої освіти в межах підвищення кваліфікації:

загальнодидактичні, професійної освіти, педагогічної освіти; андрагогічні, специфічні (професійно-педагогічного самовдосконалення; системного підвищення педагогічної кваліфікації; цілепокладального залучення викладача в інноваційну діяльність; діалогічної взаємодії суб'єктів освітнього процесу; рефлексивної спрямованості розвитку професійно-педагогічної компетентності). Змістовним є здійснений Т.М. Горохівською на основі вивчення досліджень вітчизняних і закордонних авторів аналіз світового досвіду неперервного професійного зростання науково-педагогічних працівників у науково-освітньому просторі провідних країн Європейського Союзу (Велика Британія, Франція, Німеччина, Австрія, Бельгія, Данія, Фінляндія, Республіка Польща), США, Канади і Японії.

У третьому розділі – *«Концептуальні підходи до розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів технічних закладів вищої освіти»* – дисертанткою запропоновано концепцію розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів фахових дисциплін технічних закладів вищої освіти, яка визначає єдність змістового і процесуального компонентів навчання викладачів фахових дисциплін, спрямованих на досягнення відповідного рівня професійно-педагогічної компетентності; виокремлено та обґрунтовано педагогічні умови, забезпечення яких сприяє розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів фахових дисциплін; представлено структурно-функціональну модель розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів фахових дисциплін технічних закладів вищої освіти, яку авторка розглядає як теоретично обґрунтований цілісний комплекс уявлень про те, як має відбуватися покращений (модернізований) професійний розвиток науково-педагогічних працівників в процесі підвищення кваліфікації в системі післядипломної освіти.

У четвертому розділі – *«Методичні засади розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів технічних закладів вищої освіти»* – авторкою досліджено спрямованість методики розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів фахових дисциплін технічних ЗВО через розкриття змісту послідовних етапів розвитку досліджуваної компетентності під час підвищення кваліфікації (мотиваційно-настановчий, прогностично-проектувальний, когнітивно-пізнавальний, діяльнісно-процесуальний, рефлексивно-результативний); проаналізовано проблему відбору і структурування змісту навчання викладачів фахових дисциплін технічних закладів вищої освіти у межах підвищення кваліфікації; висвітлено організаційні форми і напрями підвищення кваліфікації викладачів технічних закладів вищої освіти; представлено педагогічні технології та методики, орієнтовані на розвиток досліджуваної компетентності викладачів.

У п'ятому розділі – *«Дослідно-експериментальна перевірка ефективності розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів технічних*

закладів вищої освіти» – дисертанткою описано організацію, процес і результати підготовчого, констатувального, формувального, заключно-оцінного етапів педагогічного експерименту; представлено прогностичне обґрунтування перспективних напрямів розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів технічних закладів вищої освіти. На увагу заслуговує розроблений Т. М. Горохівською діагностичний апарат оцінювання рівня професійно-педагогічної компетентності викладачів фахових дисциплін, що охоплює критерії (ціннісно-мотиваційний, інтегративно-знаннявий, організаційно-методичний, діяльнісно-операційний, особистісно-комунікативний, науково-дослідницький, оцінно-рефлексивний), відповідні показники і рівні розвиненості компонентів професійно-педагогічної компетентності викладачів (адаптивний, нормативний, продуктивний і креативний). Авторка переконливо доводить, що виявлені в результаті формувального експерименту відмінності у показниках розвиненості професійно-педагогічної компетентності науково-педагогічних працівників технічних закладів вищої освіти пов'язані із застосуванням у процесі підвищення кваліфікації сукупності запропонованих інновацій.

Загальні висновки є логічними та відповідають поставленим дисертантом завданням.

Результати дисертаційного дослідження Т. М. Горохівської супроводжуються матеріалом у графічному відображенні у вигляді 7 таблиць та 17 рисунків, які доповнюють змістове поле наукової праці. На позитивну оцінку заслуговують 20 додатків до дисертації, в яких представлено (із зазначенням джерельної бази) аналітичні, порівняльні таблиці, анкети з різних аспектів дослідження; фактологічний матеріал, зокрема навчальна програма, робоча програма курсів підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників; комплекс методів діагностики рівня розвиненості професійно-педагогічної компетентності викладачів фахових дисциплін технічних закладів вищої освіти; емпіричні дані дослідження викладачів фахових дисциплін технічних закладів вищої освіти під час констатувального та формувального експерименту відповідно до визначених критеріїв і рівнів тощо. Все це унаочнює, конкретизує і поглиблює важливі аспекти рецензованого дисертаційного дослідження. У мовностилістичному оформленні дисертації враховано особливості наукового стилю мовлення.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації.

Загалом позитивно оцінюючи наукову новизну і практичне значення рецензованого дослідження, вважаємо за необхідне висловити деякі дискусійні положення, побажання і зауваження щодо його можливого удосконалення:

1. Гіпотеза дослідження є одним із методів розвитку наукового знання і структурним елементом педагогічної теорії, який потрібно формувати як таке припущення, за якого на основі низки чинників можна зробити висновок про

існування об'єкта, зв'язку між явищами або причини явища. На нашу думку, представлена гіпотеза рецензованого дослідження сформульована як перелік педагогічних умов, що ускладнює повноцінне визначення вагомості впливів виокремлених припущень на розвиток досліджуваної якості – професійно-педагогічної компетентності викладачів.

2. У першому розділі (підрозділ 1.1) відповідно до логіки пояснення розмежування термінів авторкою було досліджено зміст базових понять «компетентність», «компетенція», «професійна компетентність», «педагогічна компетентність», «професійна компетентність педагога», «професійно-педагогічна компетентність». Вважаючи цей аналіз важливим здобутком дисертантки, одночасно зауважимо про змістово-інформаційну перенасиченість тексту дисертації і додатків (додатки А, Б, В, Г).

3. Вважаємо, що у підрозділі 2.1 «Особливості професійно-педагогічної діяльності викладачів технічних закладів вищої освіти» в контексті дослідження видів професійно-педагогічної діяльності науково-педагогічних працівників занадто багато уваги приділено аналізу методичної діяльності викладача технічного закладу вищої освіти.

4. Підтримуємо докторантку у її вдалому прагненні проаналізувати зарубіжний досвід становлення професійно-педагогічної компетентності викладачів вищої школи на прикладі провідних країн Європейського Союзу, США, Канади та Японії. Це свідчить про сучасний характер виконаного дослідження. Проте, на нашу думку, здійснення порівняльного аналізу вітчизняного та закордонного досвіду якісно збагатило б зміст дисертаційного дослідження, а ідея набула б завершеності. Водночас потребує пояснення, за якими критеріями дисертанткою обирались країни для узагальнення напрямів розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів.

5. Представляє інтерес зміст авторської структурно-функціональної моделі розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів фахових дисциплін технічних закладів вищої освіти в межах підвищення кваліфікації. В якості побажання можна висловити рекомендацію щодо необхідності включення до структури моделі алгоритму корегування теоретико-методологічного і діяльнісно-технологічного компонентів (блоків) у випадку, коли очікувана динаміка розвитку компонентів професійно-педагогічної компетентності викладачів не повною мірою відповідає заявленій у моделі меті.

6. Зауважимо, що деякі таблиці з четвертого та п'ятого розділів (стор. 353, 370-373, 379-380) доречніше було б розмістити у додатках дисертаційної роботи.

7. Здійснена у п'ятому розділі перевірка ефективності впровадження авторської концепції, побудованої моделі, педагогічних умов і методики у процесі підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників достатньо представлена експериментальними даними з урахуванням їх статистичної

перевірки. Однак, на нашу думку, з метою кращого сприйняття матеріалів, що демонструють результати рівнів розвитку професійно-педагогічної компетентності за всіма критеріями, варто було б подати дані не лише у відсотковому значенні, але й у кількісному.

8. Окремі положення висновків до розділів дисертації (зокрема, висновок до четвертого розділу, стор. 358-360) є дещо розлогими і не повною мірою узагальнюють здобуті авторкою результати проведеного дослідження.

Утім, висловлені зауваження, рекомендації та побажання не знижують загальний належний науково-теоретичний рівень дисертаційного дослідження Горохівської Тетяни Миколаївни «Теоретичні і методичні засади розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів фахових дисциплін технічних закладів вищої освіти» і є приводом для наукової дискусії.

Повнота викладення результатів в опублікованих працях.

Основні наукові положення, результати та висновки дослідження знайшли відображення у 59 публікаціях дисертантки. З-поміж них: 2 монографії (1 – колективна монографія, 1 – одноосібна); 1 – навчально-методичний посібник; 28 статей у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України; 1 стаття у періодичному зарубіжному виданні; 1 – методичні рекомендації; 26 – у збірниках матеріалів наукових конференцій та інших наукових виданнях.

Ідентичність змісту автореферату і основних положень дисертації.

Автореферат підготовлено відповідно до чинних вимог, його зміст досить повно відображає структуру, суттєві аспекти, основні положення, результати та висновки дисертаційної роботи. Зміст монографії і опублікованих праць авторки висвітлюють основні результати, що розкриті та обґрунтовані в рукописі дисертації Т. М. Горохівської.

Висновок.

Аналіз дисертації, автореферату та опублікованих праць дає підстави для висновку про те, що дисертація Горохівської Тетяни Миколаївни «Теоретичні і методичні засади розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів фахових дисциплін технічних закладів вищої освіти» є завершеною, самостійно виконаною науково-дослідницькою працею, яка містить нові науково обґрунтовані результати в галузі професійної освіти, що дали змогу авторці здійснити комплексне вирішення актуальної проблеми щодо визначення і обґрунтування теоретичних і методичних засад розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів фахових дисциплін технічних закладів вищої освіти в процесі підвищення кваліфікації в системі післядипломної освіти. Враховуючи актуальність і важливість, наукову новизну, достовірність і практичне значення результатів дослідження, дисертація «Теоретичні і методичні засади розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів фахових дисциплін технічних закладів вищої освіти» відповідає вимогам

«Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567 зі змінами та доповненнями відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 656 від 19.08.2015 р. щодо докторських дисертацій, а її автор – Горохівська Тетяна Миколаївна – заслуговує на присудження наукового ступеня доктора педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Офіційний опонент:

завідувач кафедри педагогіки та
психології управління соціальними
системами імені акад. І.А Зязюна
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»
член-кореспондент НАПН України,
доктор педагогічних наук, професор

Олександр РОМАНОВСЬКИЙ

